



іван лагвіновіч

ЛЯДА ЮДОЛІ

Іван Лагвіновіч

Ляда юдолі

Выбранае

Баранавічы

Грамадская арганізацыя

“Творчае згуртаванне “Святліца”

2003

Ляда юдолі: вершы. Іван Лагвіновіч, Баранавічы

Грамадская арганізацыя “Творчае згуртаванне “Святліца”,

2003. – 76 с.

Укладанне і прадмова Леаніда Галубовіча

У афармленні вокладкі выкарыстаны фотаздымак

Карнелія Консека

© Грамадская арганізацыя “Творчае згуртаванне “Святліца”, 2003

© І. Лагвіновіч, 2003

© Укладанне і прадмова Л. Галубовіча

ПАЭЗІЯ ЯК ЛЮБОЎ

Ёсць паэты і пісьменнікі, літаратурныя тэксты якіх чытаеш толькі пры адпаведным настроі душы, як бы “дыхаючы” ва ўнісон іх творчасці... Праўда, падобнае азарэнне здараецца не так часта, каб пра тое гаварыць абагулена, бо і сама літаратура, як адзін з відаў мастацтва – хай сабе й на ўзроўні любові ці толькі часовага захаплення – справа абсалютна індывідуальная.

А таленавіты чытач ёсць адмысловы сатворца паэта, ягоны прыхільнік і апанент у адной асобе, і менавіта ён з’яўляецца самым аб’ектыўным крытыкам.

Як чалавек, нейкім чынам набліжаны да такой чытацкай касты, лічу, што Іван Лагвіновіч – адзін з нашых непараўных паэтаў: так я называю тых, хто піша, пачынаючы з дзяцінства, да самага савана. Што ж, відаць, ёсць пэўная логіка ў тым, што паэтам памірае толькі той, хто ім нараджаецца...

Яшчэ з першага яго зборніка “Разлукі выраёвыя” запомніліся мне гэтыя шчырыя і пранілівыя радкі:

Памірае паэт.
Пры дарозе лясной памірае.
Два анёлы ляцяць
на святло пакаяннай душы.
Небны колер вачэй
пуцявіннем сухім выгарае.
І не мроіцца муза,
А бачацца толькі крыжы.

Сённяя паэту 62 гады, адну палову з якіх ён правёў у цёмных падземных лабірынтах Данбаса, а другую – у творчым паўзмроку савецкай кватэры, мала чым адрознай ад тых шахцёрскіх лабірынтаў...

Настальгія па Айчыне сталася для яго неадольнай пакутай. Прыцягвала рамантычнае святло яе маладой, няведама кім раскізанай, незалежнасці, ды шчырбаты ганак незабыўнага і па-свойму шчаслівага паваеннага дзяцінства... Але не паспеў наш суверэнны Янка адсапіцца з дарогі, як святло патушылі й тут.

О, гэты спрадвечны беларускі вырак, што робіць з нас свядомых духоўных ізгояў пасярод аблогаў роднай Айчыны!.. З таго, зацяўшыся ў самай глыбіні свайго непакорнага сэрца, мы робімся заклётымі барацьбітамі за сваю чалавечную самасць наперакор усяму беламу свету...

Менавіта адтуль – з сэрца, загартаванага на пякельным агні спрадвечнай любові – нашы бацькі і маці, Прарокі і Паэты, геніі і графаманы, аратыя і царазабойцы, вынаходнікі і валацугі, меценаты і жабракі, на якіх трымаецца наша нацыянальная неўміручасць...

Трубадруры, дзьміце ў трубы,
марш Свабоды выдзьмувайце!
Цішыня пакоры – згуба.
Памятайце: вы – на варце!

Так паэтына абмалёўвае Іван Лагвіновіч свае сённяшнія набалелыя пачуцці, вызначаючы арыенціры крэўнага айчыннага шляху. У зборніку дастаткова яркіх і адметных па мастаціх якасцях вершаў, а некалькі з

іх, на маю думку, і ўвогуле могуць быць залічанымі ў хрэстаматыйную скарбонку беларускай паэзіі (“На Дзяды”, “Трыадзінства”, “Чытаючы эпіфаніі Іманта Зіядоніса”).

Удалыя спробы і вершаваных перастварэнняў вядомых евангельскіх матываў (“Ян Прадвеснік”, “Нагорная пропаведзь”). У зборніку ёсць на чым запыніцца, як крытычнаму воку, так і чытацкай душы. Іван Лагвіновіч – паэт сталы, але не стары, нягледзячы на свой паважаны чалавечы век. У адрозненне ад многіх нашых абачлівых паэтаў, у яго наперадзе свой – цалінны – шлях да вяршыні Парнаса, дзе кожны новы верш, як чарговая прыступка...

І, дзякваць Богу, паэт гэта добра разумее:

Нямала мне такіх
прыступак трэба ўзвесці,
каб апынуцца ў храме
прыгожага пісьменства
між выбітных майстроў
дасведчаным паэтам
і надпіс, хоць на браме,
пакінуць для нашчадкаў:
“І я спазнаў любоў”.

Прызнаюся як на духу: прачытаўшы апошні радок, я доўга нэндіўся неадступнай думкай: а якія ж словы напісаў бы я ў гэтым выпадку? І чаму не напісаў падобных? І ўвогуле, ці спазнаў я Паэзію, як Любоў?

...нават за адзін толькі гэты одум – паклон Паэту.

Леанід Галубовіч
2002 г.

Малітва беларуса

Святы Божа, святы моцны,
святы несмяротны!
Пакажы нам шлях збавення –
годны, незваротны.

Абаронца справядлівы
і суддзя праўдзівы –
бездакорны, незаменны,
на ўвесь свет адзіны!

Ты – найпершы й найпошні,
Божа ўсюдыісны!
Бачыш нашага бязладдзя
выступы-крывізіны.

Знаеш нашых змрочных думак
хібы і заганы,
Як вакол няшчасцяў-бедаў
ходзім мы кругамі.

Заблудзіліся ў грахоўных
лабірынтах цемры:
Кветку-Папараць шукалі
ў зарасніках церняў.

Прымушалі нас маліцца
ідалам вар'яцкім,
Зневажалі, выганялі
з цэркваў уніяцкіх.

Міласэрны, добры Божа!
Дай надзею – грэшным,
выведзі з палону здзекаў,
ацалі, суцеш нас;

Бо Ты ведаеш, якія
мы панеслі страты
на шляху да лепшай долі,
да святла і праўды.

Уладару ўсемагутны!
Будзь заўсёды з намі,
памажы на землях продкаў
стаць гаспадарамі.

Навучы на роднай мове
гаварыць і слухаць.
У імя Айца, і Сына,
і Святога Духа.
Амін.

1998

Акрасанет

І да мяне наведваецца Муза,
Выводзіць з меланхоліі душу.
Апанаваны роздумам, пішу
Натхнёны верш пра долю беларуса.
Лаўлю былых гадоў, стагоддзяў шум,
Адкопваю засыпанае друзам.
Гратэскавых імперый і саюзаў
Вяду разбор, маральны суд вяршу.
Ідыліям лагоднага жыцця
Не шмат адмерана ў мінулым часе.
О мой народ! Дапі цярпення чашу,
Вазьмі свой меч зазубраны і сцяг,
І шчыт вазьмі з выяваю Пагоні –
Чакаюць змагароў за волю коні!

1999

Спачатку я ў кватэры прыбярся:
памыю “пасівелую” падлогу,
павыціраю пыл і павуцінне,
стол засцялю абрусам светлым.

Затым умыюся і сам
з сунічным пахкім мылам,
адзену беласнежную кашулю
і лепшы свой, святочны гарнітур.

Стварыўшы знак крыжа перад сабою,
прачулую малітву прачытаю,
спагадлівага Бога папрашу,

каб даў натхнення.

І з чыстым сэрцам,
чыстымі рукамі
вазьму я чысты ліст паперы,
за чысты стол пісьмовы сяду
ў пакоі чыстым
і запішу лірычны верш
пра чыстую любоў
да Беларусі.

1997

Тры ясені, клён і чатыры вярбы
Сышліся ў гурточак ля весніц:
На ветры скразным без журбы і жальбы
Спяваюць спрадвечныя песні.

Хіба ўпершыню сустракаць халады
Палескім вынослівым дрэвам?
Тут людзі жылі ад бяды да бяды,
Як быццам ім шчасця не трэба.

Не цар – дык кароль. Не вайна – дык пажар.
Не вымакне што – дык засохне.
Ну, як ты абыдзеш скрыжалі ў крыжах?
Куды ты ўцячэш ад бяссоння?

А пушча шумела, чаромха цвіла,
Гулялі на выгане дзеці.
І песня з народам заўсёды жыла –
Красуня ў рыззі ліхалецця.

Вось так і збярог селянін-паляшук
Сваю адмысловую мову.
Я голаў схіляю, як вершы пішу,
З паклонам да роднага слова.

1986

Паэт

Памірае паэт.
Пры дарозе лясной памірае.
Два анёлы ляцяць
на святло пакаяннай душы.
Небны колер вачэй
пуцявіннем сухім выгарае.
І не мроіцца муза,
а бачацца толькі крыжы.

Адступае жыццё, адыходзіць...
Не, не – адлятае!
Разам з буслікам белым
над лотаццю даўняй вясны.
Яго славы нягучнай
крушынавы куст аблятае.
А лаўровых вянокў
ён не бачыў і нават не сніў.

Нарадзіцца б яму
армянінам, эстонцам, карэйцам,
акружалі б цяпер
не самлелья ў спёку кусты...
Спачувальна-жалобна
ўздыгне нахілёнае дрэўца
і замест медзякоў
пакладзе на павекі лісты.

На радзімай зямлі,
бы чужынец які, памірае.
Пэўна, доля ў паэта такая:
турма ці сума.
А навокал зямля выгарае –
нас Неба карае!
І нідзе паратунку
ад пошасці-згубы няма.

1993

Ручай паэзіі маёй,
адчуўшы волю,
бяжыць па кветкавых лугах,

па чыстым полі,
вітае светлыя гаі,
жартуе з борам,
а вось пачатак ён бярэ...
з крыніцы болю.

1997

Слова

З мінулага часу,
з буслінага краю,
дзе рэха лясное
і поле льняное,
з'явілася слова,
забытае мною,
змарнелым дзіцяткам –
у сэрцы люляю.

1988

Заўсёды напашэве
папера й самапіска –
запісваць нашаптаныя
Музаю радкі.
Парнас – гара крутая,
з вяршыняю няблізкай.
І кожны верш – прыступка.
Нямала мне такіх
прыступак трэба ўзвесці,
каб апynuцца ў храме
прыгожага пісьменства
між выбітных майстроў
дасведчаным паэтам
і надпіс, хоць на браме,
пакінуць для нашчадкаў:
“І я спазнаў любоў!”

1999

Музе

Шмат разоў заракаўся
цябе не любіць
і сябе пераконваў,
што ты – не ад Бога,
нат намерваўся
злога сабаку купіць,
каб адпуджваў – брахаў,
не пускаў да парога.

Сам сабе арыштант,
ад вакна да дзвярэй
скульгавелай хадю
пакой перамерваў.
Білі ў такт маім крокам
то ямб, то харэй
па разбэрсаных струнах
разладжаных нерваў.

Вінаваціў сябе:
не па-людску жыву,
дазваляю душы
аддаляцца ад цела.
Сарамаціў цябе:
на маю галаву
не лаўровы вянок –
палыновы надзела.

А калі творчы крызіс
схіляўся на спад,
адлятала ў былое
дэпрэсіі сцюжа, –
даравання прасіў,
услаўляў, асыпаў
залатымі пялёсткамі
сонечных ружаў.

1999

Сны

Я тады толькі бачу
каляровыя сны,
калі часам прысніцца

родны край незабыты,
светлай памяці хутар,
рай часовы зямны,
ручнікамі чаромхаў
і бяроз апавіты.

Там сунічны, бруснічны
ці малінавы дзень
і не проста клякоча –
Богу моліцца бусел.
Для мяне толькі там
кветка шчасця цвіце –
на грудку не араным,
на някошаным лузе.

1987

Не ганаруся я і не саромлюся,
што мне было наканавана лёсам
у заповітны час на свет з'явіцца
без дапамогі акушэрскай службы
ў сялянскай хаце з саламяным дахам,
з нішчымніцай заўсёднай на стале
і што сярод маіх сумленных продкаў
князеў вялікіх, графаў знакамітых
і нават шляхты дробнай не было.

А вось, калі пішу на роднай мове
і слоў, забытых намі, так бракуе,
мне хочацца ад сораму заплакаць,
згарэць ці праваліцца скрозь зямлю.

1990

Пілігрым

Завіруха. Поле. Ноч.
Падарожнік адзінокі.
Ледзянога ветру нож

так балюча рэжа шчокі.

Згаслі зоркі і агні.
Гасне кволая надзея.
Аднаколерны ручнік
тчэ навобмацкі завея.

Свет раз'юшаны раве,
выклікае з пекла здані.
Адзінокі чалавек –
уцякач альбо выгнаннік.

Даграбецца да мяжы,
наліп з вопраткі абтрусіць...
Міласэрны, памажы
пілігрыму Беларусі.

1994

Касмылі халоднай цемры
навісаюць з хмар.
Ад уяўных колкіх церняў
засланяю твар.

У такую ноч і воран
не ўзмахне крылом,
надалей заклёты вораг
прыхавае зло.

А навошта мне бадзяцца,
бегчы ад людзей?
Ад сябе хачу схавацца,
ды не знаю, дзе.

1995

Ляда

Не хацеў сініцу ў рукаве –
З неба жураўля чакаў-выглядваў...
Па духмянай паплаўной траве

Прыблукаў да горычнага ляда.

Дзіды абгарэлых верасоў,
Вываратняў жудасныя горкі...
Не чуваць птушыных галасоў,
Не відаць увішнае вавёркі.

Скрушная, здранцвелая зямля,
Шэры попел гліцы ды лістоты...
Адчуваю сам, сваёй істотай,
Як апёкі на кары смыляць.

1988

Акно ў нябёсы адчыніў –
І жураўля свайго чакаю.
Яму насустрач не гукаю
І не адпуджваю сініц.

Хрыстос цярплівасці вучыў
Дзеля лагоды неўміручай;
І я, ягоны сціплы вучань,
Гляджу спакойна ў далячынь.

За светлы міг жыцця плаціць
Даводзіцца высокай мерай.
Не наракаць, чакаць і верыць –
І журавель мой прыляціць!

1988

На вышыні

Шляхоў сучасных каляіны,
людзей, будынкi іх, машыны
там – ля ракі, на дне даліны –
пакінуў я,
каб тут, на вышыні арлінай,
дзе цвердзь зямлі сышлася клінам,
пад ногі кінуўшы хмарыну,

між гор стаяць.

Крутую выбраў я дарогу,
спазнаў сумнеў, спазнаў трывогу,
але, адолеўшы знямогу,
сюды ўзышоў.

І ля нябеснага парога
спыніўся сцішана і строга,
бо ў момант той прысутнасць Бога
адчуў душой.

1988

Цені мінулага

Пакацілася сонца з лясістай гары,
Бы клубок старадаўні з прыполу.
Ды заблытаўся ў голлі апошні прамень
Залацістай кужэльнаю ніткай.

І на схіле паўднёвым ядлоўцавы куст
Мне нагадвае даўняга продка,
Што ішоў на вяршыню святарнай гары
Перад сном памаліцца Ярылу.

1986

Вогнішча Радзімы!

Няма ні жонкі, ні сяброў...
Я нелюбімы, нелюдзімы.
Апошні абярэмак дроў
нясу да вогнішча Радзімы.

Ён мулкі, цяжкі, як мой грэх.
Трываю – не адпачываю.
Павінна вогнішча гарэць,
пакуль цяпло я адчуваю.

1997

На Дзяды

Сёння ўвечары я
да суседкі – ўдавы не пайду,
рук сваіх ёй на плечы
даверліва не пакладу,
пра надзённыя справы
гаворкі з ёй не павяду –
сёння ўвечары.

Сёння ўвечары я
і сваю, і чужую бяду
ад дзвярэй і ад вокан,
ад лёсаў далей адвяду,
закапаю ў бары,
над балотам развею нуду –
сёння ўвечары.

Сёння ўвечары я
спажываць буду толькі ваду,
сорак сёмага года
згадаю ратуй-лебяду,
і гарбатага старца,
і ў пальцах ягоных дуду –
сёння ўвечары.

Сёння ўвечары я
на вячысты курган узыйду,
на вяршыні яго
помнік даўнім гадам узвяду,
мноства кветак прыгожых,
нятленных да ўзножжа ўскладу –
сёння ўвечары.

2000

Трыадзінства

Я марыў
аб узнёслай, беззаганнай,
прачыстай,
як эдэская раса, –
і мне адкрыўся ў храме
лік жаданай
на цьмяных

старадаўніх абразях.

Зарою велікоднай
німб свяціўся.
Я бачыў
у адной асобе – тры:
яна ж бо ўвасабляе
трыадзінства
жанчыны –
маці, жонкі і сястры.

Сплывалі ў Лету
туманы падману,
нявер'я
расступаліся лясы...
– Маім будзь сынам,
мужам, братам Янам
ад сённяшняга дня –
на ўсе часы!

Марыю-маці
і Марыну-жонку,
сястру Марысю
ў веры вызнаю.
Я давяраю ім
жыцця скарбонку –
душу
паспавяданую маю.

2000

Чытаючы эпіфаніі Іманта Зіядоніса

Гэты свет мы з табою
для шчасця стваралі,
пачыналі з малітвы,
на нерушы старту,
нашу Трою знябытую
мы адраджалі
і забытаю Спарту.

Твае грудзі, жанчына,
у маку чырвоным,
у зубах у мяне

васілёк сіні-сіні...
Выспяваюць магутныя
ў кронах зялёных
жыватворныя сілы.

Не віхурыцца пыл,
нашы ногі не вязнуць,
і не цяжка з дарогі
адкідваць каменне.
Мілатою ўсячыстаю
льецца на вязы
залатое праменне.

Дай мне з сонечным маслам
надзённага хлеба:
мабыць людзі ўжо выйшлі,
і нам не спазніцца б...
Да радзіннага поля
кліча жаўранак з неба,
з прыдарожжа – сініца.

Салаўінага хлеба дай
з сонечным маслам,
бо ён дабраславёны
бярозай і вішняй.
Прыпынемся, пастойма
над расінкай нязгаслай,
над слязою ўсявышняй.

Пасля ночы купальскае
дзень будзе Янаў;
мы павінны пакінуць
сляды нашы ў полі,
каб ні жыта, ні бульбы
не кранула загана
аніколі-ніколі!

Я задумлівы сёння,
маўклівы, прабач мне,
не сказаў, дзе мы з братам
учора касілі, –
у зубах у мяне,
ты ж сама гэта бачыш,
васілёк сіні-сіні.

2001

Ян Прадвеснік

На пятнаццатым годзе
праўлення Тыберыя ў Рыме,
калі Понцій Пілат
над Юдэяй начальнікам быў,
а зняслаўлены Ірад –
тэтрархам зямлі Галілейскай,
голас Божы ў пустыні
пачуў, памаліўшыся, Ян.

І пайшоў па абжытых здавён
наваколлях Ярдана,
прапаведаваў існасць
святога хрышчэння вадой:
– Гэта Богам ухвалены
чысты абрад пакаяння
на высокую міласць
і на адпушчэнне грахоў;

як напісана ў кнізе
святога прарока Ісаі:
“Азначацьме той голас,
што будзе ў пустыні гучаць:
падрыхтуйце шлях Госпаду,
сцежкі прамымі зрабіце;
хай нізіны напоўняцца
цвердзю паніжаных гор;

павыпроставаюцца
хай усе к таму часу крывізіны;
і дарогі няроўныя
гладкімі стануць паўсюль;
і хай кожная плоць –
на зямлі, у вадзе, у паветры –
бачыць і сущашаецца:
Божы ратунак прыйшоў!”

Абуджаліся людзі
ў Віфаніі і Ерыхоне...
Ян Хрысціцель казаў:
– О выроддзе яхідніна! Хто
уцякаць вас намовіў
ад будучай кары нябёсаў?
Прынясіце ж плады,
годныя пакаяння свайго.

І не думайце самі
сабе гаварыць: “У нас бацька
Абрагам”; бо кажу вам,
што Бог з камянёў гэтых во
мога, колькі захоча,
узвесці дзяцей Абрагаму
і хлябоў напячы,
каб усіх іх затым накарміць.

Вунь сякера ляжыць,
паглядзіце, пры корані дрэва;
і лісточкі на ім,
прадчуваючы драму, трымцяць;
усялякае дрэва,
што добрага плоду не родзіць,
пры нагодзе ссякаюць,
кідаюць затым у агонь.

І звярталіся людзі:
– Скажы, што рабіць нам, Настаўнік?

Ён казаў у адказ:

– У каго ёсць адзежныны дзве,
дай таму, хто зусім
абнасіўся, не мае ніводнай;
гэтаксама і з ежай
зрабі, у каго яна ёсць.

Ён хрысціў пастухоў,
вінаградараў, мытнікаў, вояў...

На пытанне: “Рабіць што?”

даваў адназначны адказ:

– Больш таго, што павінна
належаць паводле законаў,
не бяры, задаволены
платай заробнаю будзь.

У чаканні жыў люд;

і ўсе думалі ў сэрцах пра Яна:

“А ці ён не Хрыстос,

Усявышняга любасны Сын?”

Ян адказваў усім:

– Я – прадвеснік. Хрышчу вас вадою.

Той, Каго вы чакаеце,
будзе мацнейшы шматкроць!

На Ягоным абутку
не варты я рэмень аслабіць,

альбо выцерці пыл
чыстым краем адзення свайго.
Падрыхтуйцеся добра,
прызначаны час не праспіце,
бо Ён прыйдзе хрысціць вас
і Духам Святым і агнём.

У Ягонай руцэ –
беззаганная веялка-шувель;
ён ачысціць гумно
і ў засекі пшаніцу збярэ,
а салому і высеўкі
спаліць агнём непагасным,
каб прасторна і светла
ў Гасподняй гасподзе было.

Шмат чаго яшчэ іншага
Ян звеставаў прынародна,
павучаў, наварочваў
да Бога сваіх слухачоў...
Але Ірад-тэттарх,
дакараны за Ірадыяду,
жонку брата свайго,
у цямніцу прарока ўв'язніў.

А калі ахрысціўся
народ і Ісус ахрысціўся,
адчынілася неба –
сышоў Дух Святы на Яго.
І быў Голас з нябёсаў,
які правамоцна прамовіў:
– Ты – Мой любасны Сын:
Я Цябе на зямлі ўпадабаў!

1999

Нагорная пропаведзь

Дабрашчасныя ўбогія духам:
царства Божае ваша, і вам
херувімскую музыку слухаць
у садах, дзе не вяне трава.

Дабрашчасныя тыя, што плачуць,
не хаваючы смутку свайго:

вам дазволена Богам убачыць
светач радасці ў царстве Яго.

Дабрашчасныя, хто быў галодны,
хто цярпеў на шляху да Мяне:
вы ўжо выйшлі з пустыні бясплоднай
і не будзеце болей прагнець.

Дабрашчасныя вы, калі людзі
вас адлучаць, і ваша імя
беспадстаўна зняслаўлена будзе,
і прычынай таго буду Я.

Весяліцеся з гэткай нагоды,
гэты дзень абвясціце святым,
бо вялікай цаны ўзнагарода
будзе вам на нябёсах тады!

Гора вам, хто з набітай кішэняй
месца ў раі купіць намышляў!
Атрымалі вы ўжо суцяшэнне,
незайздросны наперадзе шлях...

Не бясконца вярочка ўецца:
голад вылічыць, сытыя, вас;
і заплача, хто зараз смяецца,
загалосіць, хто сёння спяваў.

Гора вам, калі ўсе будуць людзі
толькі добра пра вас гаварыць:
бо ілжывых прарокаў не судзяць,
цень ад дрэва ў агні не гарыць.

Сапраўды вам кажу: палюбіце
ваших ворагаў, напаснікоў;
ненавіснікам ласку рабіце,
прывячайце іх як сваякоў.

Кляцьбітоў ваших дабраслаўляйце,
каб пранікліся ў сэрцах віной;
і другую шчаку падстаўляйце,
калі ўперылі ўжо па адной.

Той, хто верхнюю вопратку вашу
адабраў у вас, хай забярэ
і кашулю, – Бог верне прапажу,
вас у шоўк, аксаміт убярэ.

Тое самае людзям рабіце,
што хацелі б ад іх атрымаць;
хто не любіць вас, тых палюбіце
і чыніце дабро задарма.

Міласэрнымі, чулымі будзьце,
як і ваш міласэрны Айцец;
асуджаць і судзіць не спрабуйце, –
рэхам тое ж на вас упадзе.

Дабрачыньце заўжды, пазычайце –
у пару і сяўбы і жніва;
поўнай мераю людзям давайце –
гэтаксама адмерыцца й вам.

Бо калі пойдучь двое з кіямі,
і сляпога сляпы павядзе, –
у бліжэйшую, першую ж яму
хіба толькі адзін упадзе?

І вышэй за настаўніка вучань
не сягне; лепшы вынік для іх:
той, хто вучыць, і той, каго вучаць,
станучь роўнымі ў ведах сваіх.

Што глядзіш ты ўсё на парушынку
ў воку брата свайго? А між тым
не заўважыў калоды аршынай
у прыдзірлівым воку сваім.

Як ты можаш сказаць твайму брату:
“Браце, дай выму з вока твайго
парушынку”, калі ты не бачыш,
як зручней падысці да яго?

Крывадушнік! Спярша ты калоду
вымі з вока свайго і тады,
калі зрок твой адчуе свабоду,
выручай вока брата з бяды.

Няма добрага дрэва, якое б
плод радзіла нікчэмны, блягі,
як не можа даць дрэва благое
добры плод, чысцінёй дарагі.

Пазнаецца з пладовага соку

дрэва ўсякае; людзі пакуль
не збіраюць з цярноўніку смокваў,
вінаграду – з кустоў хмызняку.

Людзі добрыя з добрага скарбу
сваіх сэрцаў спаўна аддаюць,
а ліхія – на просьбу і скаргу –
нават з лішніцы вам не нальюць.

Што вы клічаце: “Госпадзе Божа!”
і не робіце, што Я кажу?
Хто яшчэ перайсці вам паможа
між грахам і збавеннем мяжу?

Кожны, хто Мае словы ўспрымае
слыхам розуму, слыхам душы
і ў учынкі іх увасабляе,
будзе ў царстве Ўсявышняга жыць;

бо падобны ён на чалавека,
што надоўга свой дом збудаваў:
паглыбіўся да цвердзі спрадвечнай,
на граніце падмурак заклаў.

А хто слухае так, для парадку
і трымае душу на замку,
той нагадвае нам небараку,
што будзе свой дом на пяску.

Напаследак сказаць вам хачу Я,
каб на гэтым закончыць урок:
кожны, хто мае вушы, хай чуе,
і хай бачыць, каму Бог даў зрок!

1999

**Найнлайн трох ружаў і Крыжа
З Валерыя Ігнаценкі**

1

Атруціў мяне
жах усмешлівы
пылком магільных гваздзікоў.

У манастыр зрэнак Тваіх,
у плашчы з трох ружаў
іду паміраць.

Толькі Ты адна
святая на зямлі. Твой Сын
з Крыжа ўсё дараваў.

2

Голас Ягоны ў ноч
брыдзе ў цярновым плашчы
любові й скрухі.

Голас Ягоны – боль
і сорам у плашчы здрадаў
Тваіх і маіх.

Тры ружы пывуць
у купелі Ягонай вечнай
па рацэ нашых душаў.

3

Толькі Ты адна
святая на зямлі. Твой Сын
з Крыжа ўсё дараваў.

Ні маці мне, ні дачка –
о Светлая! Кахаю
будзь у Раі маім.

У манастыр зрэнак Тваіх,
у плашчы з трох ружаў
прыйду ўваскрасаць.

Пераклад з рускае мовы, 2000

У палоне месячнай начы,
у чаромхі бэзам у палоне
з грэшнае зямное абалоні
за святымі зоркамі сачыў,
таямнічым ззяннем зрок лячыў

і, схіліўшы галаву ў паклоне,
піў нектар з Гасподняе далоні –
у палоне травеньскай начы.

1999

Хоць і не дарогаю Ісуса –
іншы мне выносіўся прысуд, –
я, адзін з апошніх беларусаў,
цяжкі крыж гаротніка нясу.
І прашу я не сабе збавення –
за сяцёр малюся, за братоў.
Госпадзе! Пашлі ім прасвятленне:
хай нарэшце ўбачаць, хто ёсць хто.

1995

Пакараныя

Я з рук братоў атруту п'ю,
аднак шкадную іх, люблю.
Спяліць у сэрцы крыўду, гнеў
Хрыстос не дазваляе мне;
бо пакараных не караюць:
не ведаюць, што вытвараюць.

1998

Сейбіт

На смерць Міколы Ермаловіча

Прачытаў балючыя радкі –
змізарнела ўсё вакол і зблякла...
Пясці сашчаміў у кулак,
зубы моцна сцяў, каб не заплакаць.
Быццам перад выбарам стаю,
перад фактам нечаканай страты:
выпусціў з азяблых рук сяўню

дбайны сейбіт гістарычнай праўды.

...І пачуў я горні кліч трубы –
вызваліўся з путаў утрапення.
Трэба рыхтавацца да сяўбы:
ён пакінуў добрае насенне.

2000

Няма ў мяне і не было
свайго Ерусаліма,
куды б я ў дзень святы пайшоў
пабожным пілігрымам.

Зняслаўлены, прапіты край,
садомская пустыня –
у перхаці чарнобыляў,
у попеле хатыняў.

Ахвяра здзекаў і няўдач,
духоўнага зацмення –
паміж Варшавай і Масквой –
манетаю разменнай.

Ды хіба ж Бог дабраслаўляў
папоў, ксяндзоў, манахаў
тубыльцаў пераўвасабляць
на маскалёў і ляхаў?

Без дзідаў, мечаў і шчытоў –
паход крыжовы новы.
Дзяўбуць нас хіжыя арлы:
адна – і дзвюхгаловы.

Мне прыкрае маё імя,
як Юда альбо Каін.
Вясны-красны з Вялікаднем
не клічу, не чакаю.

1995

Чортава кола

Долу крыжы і галовы ляцелі,
цэрквы знябожаныя апусцелі.
Павырывалі ў званоў языкі,
пастараў сплавілі на Салаўкі.

Агітавала дзяцей камсамолка,
ходзячы ў хустцы чырвонай па школах:
– Супраціўленцаў бацькоў – да сцяны!
Мы цяпер – Сталіна дочки й сыны.

Ай, закруцілася старшнае кола!..
Трушчыла, нішчыла дужых і кволых,
Не падзяляла на добрых і злых,
не шкадавала старых і малых.

Хто вінаваты? – Нацыяналісты.
І шчыравалі ў тры змены чэкісты,
ажыццяўляючы планы Крамля:
– Выслаць адсюль!
– Увязніць!!
– Расстраляць!!!

2001

Схамяніся

Сястра русявая, блакітнавокая,
як цвёрда гэкаеш, акругла окаеш.
Была Марыськаю, цяпер – Марусечка,
зманкуртаваная ты беларусачка.
Не амялелая, а знахабнелая:
з галубкі вырасла варона белая.
Сябе ўважаеш ты дачкой імперыі,
маскоўскай меркаю, а ў Менску мераеш.
Глядзі, каб марачы аб райскім кветніку,
не апынулася, пардон, на сметніку.

1999

Над цішай
нямых вечароў і світанкаў,
над травамі

Ў радзяцыйнай расе
цярновы вянок
апусцелай буслянкі
за ўсіх вінаватых
дуб-волат нясе.

1989

Заклік

Трубадуры, дзьміце ў трубы,
марш Свабоды выдзьмувайце!
Цішыня пакоры – згуба.
Памятайце: вы – на варце!

Абуджайце край знямелы
ад зямлі да паднябесся.
Хай над бел-чырвона-белым
сцягам
акрыяе песня –
сэрцу мілая, як бусел,
як валошка ў спелым жыце.

Трубадуры Беларусі,
дух змагарны пакажыце!

1999

Неспакой

Падчас вялікіх
адкрыццяў-цудаў
сумнеў на сэрцы –
біблейскім каменем:
не стаўся б сябар
прадажным Юдам,
а брат старэйшы –

забойцам Каінам.

2000

Пакліканыя

Да крываваых разораў мы не сцішым язды.
У пагоні кірунак і хуткасць нязменныя.
На крываваых загонах нашых продкаў сляды,
каб нашчадкі знайшлі, крамянямі ўкаменены.

Шлях наш дабраславёны сівізной курганой.
Мы пакліканыя не забавамі цешыцца:
ад крываваых разораў адшугнем груганой, –
ля крываваых загонаў – буслінае гнездзішча!

2000

Чатыры чатрыны

1

Адрнутыя ветрам ад галін,
лісты ля ўзножжа клёна паляглі.
Цвікамі назапашаных дажджынак
іх прыбіраюць хмары да зямлі.

2

На Яна кветку-папараць шукаў.
Да старасці дажыў – не напаткаў.
Знікомыя выявы ўзімку бачыў:
мароз яе на шыбах маляваў.

3

Два тыдні запар плакалі дажджы.
Нарэшце – дзень без слёзнай паранджы.
Мне муза загадала: – Выйдзі з дому,
збляднелы твар свой сонцу пакажы!

4

Спяваў, аж захліпаўся, салавей –
і пасвятлела ў тлумнай галаве.
Мне падалося, песняю натхнёнай
ён дабравесціць: “Беларусь жыве!”

2001

У далёкі вырай
журавы ляцелі.
Стома прабягала
сутаргай па целе.

Журавы ляцелі –
на балота селі:
смачных журавінак
падзяўбці хацелі.

На балота селі:
ні кустоў, ні купін...
Патаўклі за лета
ў бабы Ягі ступе.

Ні кустоў, ні купін...
Спляжылі балота.
Засмужыла вочы
журавам маркота.

1990

У зімовым парку

Зімовы парк мяне сустрэў
адкрытасцю безабароннай.
Бязладны рэй у кронах дрэў
вядуць хрыпатыя вароны.

На схіле выхаднога дня –
ні дзетак, ні пенсіянераў...
Сабак шатлікая гайня
абрала парк сваім вальерам.

Кіслотна-слотныя вятры
як бы наўмысна агалілі
струпы, маршчыны на кары,
мох лішаю, кудзелю цвілі.

Крыху быў снежань пасняжыў,
але студзіць не ўзяўся студзень;
і снег падоўгу не ляжыць –
не хоча ён валяцца ў брудзе.

1997

Калодзеж

Дзе ў дзяцінстве града
палымнела квітнечюым макам,
дзе начамі ў гаі
птаству спаць не даваў салавей, –
я аднойчы завуюю
здзічэлым, зваўчэлым сабакам:
не да зораў высокіх –
да росаў на ніцай траве.

Войкне сонны крумкач,
адгукнецца кулік на балоце;
сцепануцца дубы –
і заўчасна ўпадуць жалуды.
Бо ўздрыгнецца зямля!..
Занядбаны, спрагнелы калодзеж
шэпам ямных раслін,
мне падасца, папросіць вады.

Вып'ю з пляшкі віно
і пайду да ляснае крыніцы –
нацянькі, праз былыя
падворкі, прысады, палі.
Прынясу я калодзежу
чыстай, халоднай вадзіцы, –
ён семнаццаць гадоў
мяне шчодро калісьці паіў.

1988

Падчас начных шалёных завірух
пагрэцца зойдуць да мяне ў кватэру
знянацку, у ваўчыную пару,
азяблыя ў нябыце касінеры –
тутэйшага павета мужыкі,
паўстанняў невядомыя героі.
Яны параспранаюць кажухі,
паставяць у перадпакоі зброю.
За стол гасцей шаноўных пасаджу,
у невяліччай, але ўтульнай зале,
за кубачкам гарбаты папрашу,
каб пра жыццё Багрыма расказалі

1999

Дэпрэсія

Не лянуецца дождж, палівае
лебяду маю і крапіву,
а траву-мураву
да зямлі прыбівае.

Сёння зноў завітала ў адведкі
камсамолка ваенных гадоў.
Абмінаюць мой дом
маладыя суседкі.

На канапе ляжу і чытаю,
кандыдат летуценных навук.
У пакоі павук
трэці кут заплятае.

1996

Засланню далонямі твар
на мяжы паміж лугам і лесам.
Сіратлівых лістоў ці не два
засталося на каліве лета.

Нацянькі, па халоднай вадзе,
бы паранены вой з поля бою,
куст каліны насустрач мне йдзе
з акрываўленаю галавою.

1991

Страх

Быў вечар – не проста вечар,
бо вецер быў больш, чым вецер,
і хмара была пачварай,
і змрок прыліпаў да твараў,
і зніклі азнакі неба,
і жахі пладзіла немач.
А мы не склікалі веча,
бо душы нам страх знявечыў.

2001

Адрынута

Не праганяйце –
здаражанага, скульпавелага, –
калі да вогнішча
вашага я падыду,
скіну з плячэй лахманы,
на вятрах задубелыя,
каб ахінуў мяне
міласцю Жыжаля дух.
Жыць, як усе,
а тым больш
мець сям'ю, забаронена
мне з таго часу,
як селішча наша пажар
подыхам знішчыў.
Стаяць з абгарэлымі кронамі
дрэвы садовыя
ды галавешкі ляжаць.

Першая хата мая,
на грудку, загарэлася
ад Перуновай
агніста-сляпучай стралы.
Спёка смылела.
Стрыжэльныя бёрны прагрэліся,
дрэвавым потам
паблісквалі кроплі смалы.

З хмары злавеснае
жаднай дажджынкі не капнула.
Вецер сваволіў
ды вусцішна гром грукатаў.
І пагынала пачвара
няўмольная, сквапная
хату за хатай,
як быццам дзень судны настаў.

Згадваць той жах,
каб не ведалі, як мне не хочацца!..
А не пазбыцца
дакучнае млосці-тугі.
Бабцю глухую
й нягеглага сумнага хлопчыка
не уратавалі:
іх душы забралі багі.
Хата мая, я казаў ужо,
першая ўспыхнула:
справай благою,
няйнакш, я ўгнавіў Перуна.
Склікалі веча.
Мяне за ваколіцу выгналі,
на раздарожжа –
пакуты жабрацтва спазнаць.

Свет не канчаецца
за паласой далягляднаю;
шмат між балотаў
яшчэ не абжытай зямлі.
Тую мясціну
жрацы абвясцілі праклятаю, –
і пагарэльцы
на іншую выспу зышлі.

Да папялішча
вярнуўся я змрочнай часінаю,
без гаспадаркі,

ізгoем жыву ў буданe.
Не папракайце
пададзенаю міласцінаю.
Хай вас, шаноўныя,
доля такая міне.

2001

Жабраком беспрытульным
на суднай вярсце,
дзе маркота самоты
і церняў уколы, –
не клянi гэты свет,
калі верас цвіце
і на ім завіхаюцца
рупныя пчолы.

Торбу старца пакiнь
у траве пад кустом,
над люстэркам крыніцы
алiччам схiлiся,
у галiнкі пазычаным
чыстым лiстом
вытры слёзы пакуты,
праз боль усмiхнiся.

Пры дарозе тваёй –
дзiвасiл, чыстацел,
а не толькi шапшына –
здзiчэлая ружа.
На юдольнай вярсце,
калі верас цвіце,
не страшы сябе будучай
лютаўскай сцюжай.

2001

На самотным шляху сярод чыстага поля
Нават жаўранка ў небе чамусьцi няма.

Нечакана пачуўшы: “Ах, Янка-саколік!..”,
Па баках азірнуўся і выгукнуў: “Ма-а-а!..”

Схамянуўся і ўспомніў, што я на чужыне.
Мне прымроіўся хутар дзяцінства і сад.
Тут, за полем – ажыннік густы ды шыпшыннік.
Трэба збочыць. А можа, вярнуцца назад?

Голас маткі-нябожчыцы сумным папрокам
Не аднойчы па сэрцы балюча джгане:
Адзінокая хата з крыжамі на вокнах
За палямі, лясамі чакае мяне.

1986

Ліст да маці

Выйдзе сонца з-за бору, пройдзе ціха па хаце:
Гэта я пасміхнуўся табе, добрая маці.

Заплятуцца праменні ў валасах каля скроняў:
Я здалёк дакрануўся да іх цёплай далоняй.

Пойдзеш ты цераз поле – пад калінай крыніца:
І з жаўнерскай біклажкі ў ёй жывая вадзіца.

Ля шырокага броду гнуцца тонкія клёны:
Я табе, дарагая, адбіваю паклоны.

А за полем, за бродам – луг квяцісты без краю:
Твае сцежкі-дарожкі дыванамі ўсцілаю!

Талін, 1961

Жураўлі над Крымскімі гарамі

На світанку туман
адпаўзае па кручы скалы
да зялёных яшчэ,
да ўраселых пагоркаў малых.
Не ўзлятайце пакуль што,
пабаўцеся ў гнёздах, арлы!

– Курлы-ы...

Спеў тужлівы з Палесся
па хвалях высокіх прыплыў.
За сустрэчу п'ю водар
сасновай ігліцы й смалы.
Майце гонар і годнасць –
замрыце, знямейце, арлы!

– Курлы.

Ранак золкі, пахмурны,
а ў сэрцы – лагоды святлынь!
Надыходзячы дзень
вершаванае варты хвалы.
Што ж, раўнуйце мяне
да братаў выраёвых, арлы!

– Курлы!

– Курлы.

– Курлы-ы...

Крым, 1986

Данбасу

“Бывай” не скажу, прахрыплю “да сустрэчы”,
мой зорны, мажорны, смуглявы Данбас.
Прызнанне такое было б недарэчным,
але развітальны наблізіўся час.

Рукой памахаю з прыступкі вагона,
на поўнач памчыць пасажырскі састаў.
Згадаецца песня пра лёс канагона,
якога я ў шахце ў свой час не застаў.

Згадаюцца брэмсбергі, квершлагі, штрэкі,
мурзатыя твары брыгадных сяброў...
І будуць звінец пад вагонамі рэйкі
трасамі напятымі шахтных капроў.

Я вытру цвярозыя шчырыя слёзы
і толькі тады адыду ад акна.
...У лёгкіх твой вугальны пыл антракозам

насіць мне цяпер да магільнага дна!

1991

Украіне

Прабач, а дакладней,
даруй, Украіна:
я быў толькі госцем
удзячным тваім.
Не стаў і за трыццаць гадоў
родным сынам, –
мне Бог не дазволіў
душу раздваіць.

Шаўчэнка, Руданскі,
Васіль Сыманенка –
сыны плоць ад плоці
і кроў ад крыві –
цябе называлі наўздых
“наша нэнька”.
Я права такога
не меў, дрыгавіч.

Плыве да вытокаў Дняпра
мая лодка,
сваё ўсё з сабой
на Радзіму бяру.
Была ты гасціннаю,
добраю цёткай:
сястра табе –
маці мая Беларусь!

1991, 2001

Дарога

Азмрочыўся вечар. Паволі аціх
рух колаў і ног чалавечых.
Дарога вачніцамі лужын сваіх
глядзіць у захмарную вечнасць.
Загадкавы космас! У зорных садах –
парадак, заведзены Богам.

Як высагне ў лужынах плыткіх вада,
надоўга аслепне дарога...

2000

Дзверы

Дзверы маёй кватэры
кшталту хрушчоўскай эры –
з дошак і спецфанеры –
вочкам глядзяць з даверам.

Іх абмінулі страсці,
і рабаўнік, на шчасце,
не спрабаваў напасці.
Што ён тут мог украсці?!

Мо два дзесяткі кніжак?
Некалькі місак, лыжак?
Котку, што костку ліжа?
Ці чаравікі-лыжы?

Аберагаюць дзверы.
побыт сірочы шэры,
думак маіх хімеры,
што давяраў паперы.

1995

На палінялых тратуарах,
дажджамі мытых, снегам пудраных,
мяне сустрэне хутка старасць –
такая ветлівая, мудрая.

Прыязна скажа: “Я – з табою
ад сёння і да часу суднага:
звычайся з немаччу і болем,
забудзь забавы, сходкі людныя”.

Не будзе болей светлых заўтраў,
з крыніц жыцця не піць напоўніцу...

Кіёчак стане верным сябрам,
на скверы лаўка – палюбоўніцай.

1995

Туга

Затопленыя берагі,
размыты ўсе мае дарогі...
Я сёння п'ю віно тугі
і ем счарсцвелы хлеб трывогі.

Бывай, прасторны вольны свет!
Бывайце, вежы на пагорках!
Пішу адчайны заповіт:
дым Бацькаўшчыны стаў мне горкі.

Упала зорачка мая
на воды цёмныя патоку;
і з поля зроку знік маяк,
што асвятляў акно ў Еўропу.

Затопленыя берагі,
размыты ўсе мае дарогі...
Я сёння п'ю віно тугі
і ем счарсцвелы хлеб трывогі.

1995

Элегія

Была ідылія,
цяпер – элегія:
зямя настылая,
трава палеглая;
раз-пораз шамкае
грудок бляшанкамі;
вятры халодныя,
заўжды галодныя
з бяроз бязлітасна
згрызаюць лісцейка;
на чорным ворыве
балююць вораны.

Канец кастрычніка –
і верш без клічнікаў.

2001

Ода лесу

Ніхто мяне не разумеў, як лес,
і ў горы суцяшаць не ўмеў, як лес.
Здымаў нервовы стрэс, бы экстрасэнс,
мой лес.

Паркан бетонны спарудзіў прагрэс.
Я да яго праз шчыліну пралез.
І ветліва сустрэў мяне пралес-
камі мой лес.

Я з распачы глыбокай уваскрэс,
калі зайграў без партытуры, без
дырыжора вечны паланез
мой лес.

1990-2002

Дуб

І
дуб
стары
замшэлы
ганарыцца,
фанабэрыцца,
як да пачатку
чэрвеня апер'іцца:
я
дам
адпор
дажджам,
маланкам і вятрам!

2001

Назбіраю я лісцяў апалых
на пляцоўцы шырокага пня,
дзе дажджынкі нага не ступала
з учарашняга хмарнага дня.

Прынясу далікатна дадому,
раскладу на пісьмовым стале.
Мне – самотнаму, немаладому –
будзе з імі цяплей і святлей.

А як люты над выстылым полем
зашмаргне завірухі пятлю, –
адпушчу іх праз фортку на волю,
дням вясны запрашэнні пашлю.

1992

У журбе да цябе прыхілюся,
прытулюся душой да цябе;
сівізною свёй пахвалюся:
на сівых, кажуць, мода цяпер.

Ты даруй: не хацеў я пра гэта,
але вецер дыхнуў палыном.
Схамянуўся, а ўжо і не лета.
Наша жыта мы зжалі даўно.

Мо ваўкі ці цыганскія коні
ўночы выпілі зоркі ў рацэ.
Ні буслоў у лужка на далоні,
ні шпакоў у бярозы ў руцэ.

Заікаюся, словы глытаю,
аціхаю душой спакваля...
Нашай долі пара залатая
прамільгнула крылом жураўля.

1992

Вянок прызнання

У час дажджоў і туманоў
не гавары пра развітанне,
не дачакаўшыся званоў
світання.

Цябе не бачыў я даўно,
было пакутлівым чаканне;
я сумаваў і плёў вянок
прызнання.

Расстання горкае віно
не атруціла спадзявання –
бярог я для цябе адной
каханне.

1989

Двое ў начы

Карцела знайсці куточак
далей ад святла і шуму,
ад поглядаў і падглядаў.

Пабраліся мы за рукі,
нырнулі ў туман глыбокі –
і нас паглынула цемра.

Сышоўшы з дарогі бітай,
адчулі ў бязлюдным полі
прыемную лёгкасць целаў.

Драмала ў даліне вечнасць;
туман быў яе пярынай,
а хмара – бухматай коўдрай.

Спыніўся лічыльнік часу,
заглух рухавік прагрэсу,
патухла стагоддзя лямпя.

А вусцішна не было нам,
бо бачылі зрокам сэрцаў

мы сцезжку свайго каханья.

1986

Дудар іграў

Адгадуй валасы да пояса,
падзялі на тры часткі роўныя,
запляці парой сенакоснаю
разам з промнямі сонца яснага
і касою той, што не клепецца
і не вострыцца, бо не тупіцца,
пакасі на палетку ростані
пустазелле маёй журбы.

2000

Мроя

Ноч уздыхне
аўдавелей сялянкаю
ў траў прахалодзе.
Блісне
сярэбранаю завушніцай
ветах у росах.
З брамы ўспамінаў
выйдзе дзяўчына
з русай касою –
даўнім спатканнем,
першым каханнем,
вабным змярканнем.
Я пасігналю
промнем надзеі,
сумам аклікну.
Не азірнецца
і не азвецца...
Пойдзе на хутар.

2001

На мяжы

Там, дзе куча камення
прырасла да зямлі
крапіваю пякучай,
чыстателам гаючым,
мы часовы прытулак
для каханна знайшлі,
каб адно аднаго
пацалункамі мучыць.

Прычасаны, убраны,
чысты жнівеньскі дзень
спелы колас вясёлкі
выгінаў над зямлёю.
Ад цікаўнага сонца
мы схаваліся ў цень,
што ўтварыла бяроза
фартухом паркалёвым.

Апляталі рэальнасць
міражоў віражы.
Ты адна мне была
за каханку і музу.
На той памятнай,
з крушняй нязрушняй мяжы
не ўважаў я за грэх,
што ты здраджваеш мужу.

2001

Юдольны дыпціх

1

З палону трывогі
іду да цябе.
Знябыты, убогі –
іду да цябе.
Не бачу дарогі –
іду да цябе.
Скрываўлены ногі –
іду да цябе.

З вясновага ранка –

ці бачыш мяне?
З ляснога паўстанка –
ці бачыш мяне?
З высокага ганка –
ці бачыш мяне?
Душа мая ў ранках –
ці прымеш мяне?

2

Скажы – і я пачую,
бо ўсе цяпер маўчаць.
Прыйду, пераначую
каля твайго пляча,
каля твайго дыхання
і думак пра мяне...
Спагаднае адхланне
знайду ў ахоўным сне.

1994

Адзіная

Пастукаюся ціха апаўночы
Нямелаю, няцвёрдаю рукой.
Прыслухаешся і расплюшчыш вочы:
– Каму няўцерп трывожыць мой спакой?

Азвуся . Кацянятка недаверу
Нябачным ценем выйдзе за парог.
Пакуль ты будзеш адчыняць мне дзверы,
Я абаб'ю з абутку пыл дарог

– Пайшоў Іванам, а вярнуўся Янам,
Быў вольнадумцам, зараз – уніят.–
Схілюся галавою пакаяннай:
Хай ляжа на яе рука твая.

Знямеюць непатрэбныя папрокі,
Забудзецца разводніца зіма.
І я скажу: – Хадзіў я ў свет далёкі,–
Там сонечнай такой, як ты, няма.

1999

Адыду пакорна ў іншы свет,
дзе няма пранізлівага болю.
Застанецца кветкаю ў траве
ціхая душа мая з табою.

Днём пагодным будуць з яе піць
сонечны нектар чмялі ды восы.
Прыглядайся, каб не наступіць
ні абутаю нагой, ні босай.

2002

Смерць мая не стане цяжкай стратай.
Роспач вашых сэрцаў не кране.
Я не быў ніколі герастратам.
Хутка вы забудзеце мяне.

1997

Змест

Паэзія як любоў (Уступ Леаніда Галубовіча)

Малітва беларуса

Акрасанет

“Спачатку я ў кватэры прыбярэся...”

“Тры ясені, клён...”

Паэт

“Ручай паэзіі...”

Слова

“Заўсёды напашэве...”

Музе

Сны

“Не ганаруся я...”

Пілігрым

“Касмылі халоднай цемры...”

Ляда

“Акно ў нябёсы адчыніў...”

На вышні

Цені мінулага

Вогнішча Радзімы

На Дзяды

Трыадзінства

Чытаючы эпіфаніі Іманта Зіядоніса

Ян Прадвеснік

Нагорная пропаведзь

Найнлайн трох ружаў і Крыжа

“У палоне месячнай начы...”

“Хоць і не дарогаю Ісуса...”

Пакараныя

Сеібіт

“Няма ў мяне і не было...”

Чортава кола

Схамяніся

“Над цішай нямых вечароў і світанкаў...”

Заклік

Неспакой

Пакліканыя

Чатыры чатрыны

“У далёкі вырай журавы ляцелі...”

У зімовым парку

Калодзеж

“Падчас начных шалёных завірух...”

Дэпрэсія

“Засланяю далонямі твар...”

Страх

Адрынуты

“Жабраком беспрытульным...”

“На самотным шляху...”

Ліст да маці

Жураўлі над Крымскімі гарамі

Данбасу

Украіне

Дарога

Дзверы

“На палінялых тратуарах...”

Туга

Элегія

Ода лесу

Дуб

“Назбіраю я лісцяў апалых...”

“У журбе да цябе прыхілюся...”

Вянок прызнання

Двое ў начы

Дудар іграў

Мроя

На мяжы

Юдольны дыпціх

Адзіная

“Адыду пакорна ў іншы свет...”

“Смерць мая не стане...”